

PROJEKT

**Uchwała Nr
Rady Miejskiej w Stargardzie
z dnia r.**

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad
Zabytkami Miasta Stargard na lata 2017-2018.**

Zgodnie z art. 87 ust.5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2019 r. poz. 730, 1696) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie Prezydenta Miasta za lata 2017-2018 z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Stargard na lata 2017-2021, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Stargard.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Opinia Nr136/2019.....
Do projektu nie zgłasza zastrzeżeń
pod względem prawnym i redakcyjnym

RADCA PRAWNY

mgr Magdalena Śnieciuch

Mojewsko

17.12.19

UZASADNIENIE

Prezydent Miasta jest zobowiązany w świetle art.87 ust.5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przedłożyć Radzie Miejskiej co dwa lata sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami, który przyjęty został Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXXIX/427/2018 w Stargardzie z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Stargard na lata 2017-2021”.

Z up. PREZYDENTA MIASTA

Ewa Sowa
Z-ca PREZYDENTA MIASTA

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Stargardzie
z dnia

**Prezydent Miasta
Stargard**

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI
NAD ZABYTKAMI DLA MIASTA STARGARD NA LATA 2017-
2021 ZA OKRES 2 LAT (2017 -2018)**

Stargard, grudzień 2019 r.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2017 – 2021 dla Miasta Stargard przyjęto uchwałą Nr XXXIX/427/2018 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 27 lutego 2018 roku (Dz. Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego poz. Nr 1396 z dn. 27.III.2018 r.).

Na podstawie art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz.U.2018 poz. 2067, z późn. zm.) przygotowanie i realizacja programu opieki nad zabytkami, należy do ustawowych obowiązków samorządu gminnego. Gminny program sporządza się na okres 4 lat Prezydent Miasta. Program podlega uchwaleniu przez Radę Miejską, po uprzednim zaopiniowaniu przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Uchwalony program podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nakłada na Prezydenta Miasta obowiązek sporządzania co dwa lata sprawozdań z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami i przedstawiania go do akceptacji organowi stanowiącemu.

Cele gminnego programu opieki nad zabytkami zdefiniowano w ustawie z dn. 23 lipca 2003 r. :

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenia do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Poniżej wskazano stopień realizacji (za okres dwóch lat) celów i wybranych przez samorząd zadań.

DYREKTOR MUZEUM
ARCHEOLOGICZNO-HISTORYCZNEGO
w Stargardzie
dr hab. Marcin Majewski

CELE PERSPEKTYWICZNE – CELE OPERACYJNE – ZADANIA

Cel perspektywiczny 1.

Utrzymanie i wyeksponowanie zachowanych zasobów i struktury krajobrazu kulturowego

Cele operacyjne	Zadania na lata 2017-2021	Stan realizacji za lata 2017-2018
b 1. Budowa gminnego systemu ochrony i opieki nad zabytkami oraz kształtowania krajobrazu kulturowego	Prowadzenie i aktualizacja gminnej ewidencji zabytków (sporządzona 2010, zaktualizowana w 2016).	<p>Obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków nakłada art. 22 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. Prezydent Miasta prowadzi GEZ w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu miasta. W GEZ powinny być ujęte: zabytki nieruchomości wpisane do rejestru zabytków, inne zabytki nieruchomości znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków, inne zabytki nieruchomości wyznaczone przez prezydenta miasta w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.</p> <p>Gminna Ewidencja Zabytków dla Miasta Stargard ma charakter zbioru otwartego, przyjęta została Zarządzeniem Prezydenta Miasta Stargard Nr 371/2012 z dn. 19.IX.2012 r. i uzgodniona przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dn. 24.I.2013 r. W 2015 r. przeprowadzono weryfikację terenową zabytków ujętych w GEZ z terenu miasta Stargard. W jej efekcie uzyskano w dn. 01.II.2016 r. kolejne uzgodnienia z WKZ. W skład GEZ miasta Stargard wchodzi 790 obiektów, w tym: 37 wpisane do rejestru zabytków. Dodatkowo w rejestrze zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków ujętych jest 110 stanowisk archeologicznych.</p> <p>Wykaz obiektów ujętych w GEZ stanowi załącznik do GPOnZ Miasta Stargard i opublikowany jest na stronie www.stargard.pl</p> <p>Kolejna weryfikacja terenowa wraz ze sporządzeniem dokumentacji fotograficznej planowana jest w 2020 r.</p>
Sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego		<p>Plany uchwalone w 2017 roku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczący terenu w rejonie ulicy Garncarskiej (Uchwała Nr XXVIII/291/2017 RM z dn. 29.11.2017 r.). 2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczący terenu w rejonie ulic: Jugosłowiańskiej, Ceglanej (Uchwała Nr XXX/307/2017 RM z dn. 25.04.2017 r.).

	<p>3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczący terenu w rejonie ulicy Głównej (Uchwała Nr XXXIII/337/2017 RM z dn. 29.08.2017 r.).</p> <p>4. Zmiana "Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargardu Szczecińskiego dotyczącego terenu w rejonie "Parku Przemysłowego"" (Uchwała Nr XXXVI/367/2017 RM z dn. 28.11.2017 r.).</p> <p>5. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard Szczeciński dotyczącego terenu w rejonie byłego ZNTK (Uchwała Nr XXXVI/377/2017 RM z dn. 28.11.2017 r.).</p> <p>Plany uchwalone w 2018 roku:</p> <p>1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczący terenu w rejonie ulic: Podleśnej, Elizy Orzeszkowej (Uchwała Nr XLV/482/2018 RM z dn. 11.04.2018 r.),</p> <p>2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczący terenu w rejonie ulic: S.I. Witkiewicza, Spółdzielczej, C.K.Norwida (Uchwała Nr XXXIX/417/2018 RM z dn. 25.09.2018 r.).</p> <p>3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczący terenu północnego obojścia miasta w rejonie ulicy Władysława Reymonta (Uchwała Nr XLIII/2018 RM z dn. 26.06.2018 r.).</p> <p>4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczący terenu w rejonie ulicy Ceglanej (Uchwała Nr XLV/481/2018 RM z dn. 25.09.2018 r.).</p> <p>5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczący terenu w rejonie Osiedla Lotnisko (Uchwała Nr XLV/483/2018 RM z dn. 25.09.2018 r.).</p> <p>Studium 2018 rok:</p> <p>1. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard (uchwała Nr XXXIX/418/2018 z dn. 27.02.2018 r.).</p> <p>Studium, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard uzgadniane były przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.</p>
--	--

Woj

	<p>Rozszerzenie chronionego wpisem do rejestru zabytków zasobu dziedzictwa kulturowego</p> <p>Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2016-2026 (na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Stargardzie Nr XXXVII/403/2017 z dn. 19.XII.2017 r.</p> <p>Powołanie Miejskiego Konserwatora Zabytków w Stargardzie</p>	<p>W 2018 r. do rejestru zabytków wpisana została dawna kaszarnia przy ul. Okrzei nr rej. A-1771. W 2019 r.: teren d. cmentarza żydowskiego przy ul. Struga nr rej. A-1811; zespół budynków tzw. „Czerwonych Koszar” przy ul. 11 Listopada nr rej. A-1824.</p> <p>W związku z wejściem w życie ustawy o rewitalizacji z dn. 09.X.2015 r. możliwa jest kontynuacja założeń lokalnego programu rewitalizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji. Kontynuacja prac - przewidziane na lata 2010-2020; w tym: obszar rewitalizacji historycznego układu urbanistycznego/ Starówka i Śródmieście, w ramach którego znajduje się „Pomnik Historii” (od 2010 r.). GPR umożliwia pozyskiwanie środków zewnętrznych na działania; społeczne, gospodarcze, przestrzenne, infrastrukturalne.</p> <p>Z inicjatywy Prezydenta Miasta Stargard w strukturze Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie miało powstać Biuro Konserwatora Zabytków Miasta Stargard. Obowiązki pełnomocnika do spraw jego organizacji pełnił w okresie od 05 czerwca 2017 do 30 września 2018 r. Mirosław Opęchowski.</p> <p>W 2018 r. ostatecznie uzgodniono z Zachodniopomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Szczecinie tekst porozumienia pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim a Dyrektorem Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Stargardzie w sprawie powierzenia prowadzenia spraw oraz wydawania decyzji administracyjnych. Tekst uwzględnił uwagi natury formalnoprawnej wniesione przez Wojewodę. W dniu 27 lutego 2018 r. Rada Miejska w Stargardzie jednogłośnie podjęła uchwałę Nr XXXIX/430/2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie przez Dyrektora Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie porozumienia o powierzeniu przez Wojewodę Zachodniopomorskiego prowadzenia na obszarze Miasta Stargard niektórych zadań z zakresu właściwości wojewódzkiego konserwatora zabytków.</p> <p>Tekst przedmiotowej uchwały przekazany został przez Prezydenta Miasta Stargard Wojewodzie Zachodniopomorskiemu pismem z dn. 15 marca 2018 r. Kolejne pismo do Wojewody w tej sprawie przekazał Zachodniopomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Szczecinie (pismo z dn. 26 marca 2018 r.).</p>
--	---	--

1405

		<p>Niestety pomimo wielomiesięcznych starań, Wojewoda nie wyraził woli zawarcia przedmiotowego porozumienia. Stąd też z końcem września 2018 r. Pełnomocnik ds. organizacji Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków w Stargardzie zakończył swoją działalność.</p> <p>W dn. 19 listopada 2019 r. zawarte zostało porozumienie ws. realizacji przez Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie niektórych zadań dot. ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. W ramach porozumienia Muzeum zobowiązane jest do nadzoru, redakcji i niezbędnych korekt kolejnych edycji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Stargard; realizacji przedmiotowego dokumentu we współpracy z podmiotami, instytucjami prowadzącymi na terenie Stargardu działalność obejmującą ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami; sporządzania raz na dwa lata sprawozdania z realizacji GPOnZ; weryfikowania raz na dwa lata Gminnej Ewidencji Zabytków Stargard.</p>
	Podniesienie rangi dziedzictwa kulturowego Stargardu	<p>Wstępne prace studialne dot. procedur ws. aplikowania do wpisu na listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO –kolegiaty NMP w Stargardzie.</p>
	Utrzymanie (doskonalenie) poziomu wiedzy o zasadach, formach, metodach opieki nad zabytkami i ochrony zabytków	<p>Spotkania Opiekunów Pomników Historii, organizator Narodowy Instytut Dziedzictwa: 2017-łódź, 2018 – Katowice.</p> <p>Szkolenie NID: „Zarządzanie dziedzictwem w gminach”, Pyrzyce 2017.</p>
2. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania	Monitoring stanu zachowania zabytków w zasobach komunalnych (w rejestrze i w ewidencji) z zastosowaniem komputerowej bazy danych	<p>1. Monitoring stanu zabytków w zasobie (w rejestrze i ewidencji).</p> <p>2. Budowa komputerowej bazy danych w oparciu o istniejący (i zaktualizowany w 2016 r.) GEZ. -działania prowadzone przez MAH w Stargardzie.</p>

	Systematyczne remonty zabytkowych obiektów komunalnych	<p>Zobacz realizacje w WPF niżej.</p> <p>1. Realizacja uchwały Rady Miasta Nr XVI/159/2007 Rady Miejskiej z dn. 18 grudnia 2007 r. 2017 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kolegiata NMP: wykonanie projektu instalacji elektrycznej kościoła i iluminacji zewnętrznej - 40 000 zł, prace renowacyjno-konserwatorskie VI etap (renowacja wieży od strony półd. i wsch.) – 321 306 zł; - Kościół Św. Krzyża (Kluczewo): prace renowacyjno-konserwatorskie I etap-renowacja elewacji wieży zach. i półn. - 120 000 zł, II etap - 80 000 zł; - Cerkiew Prawosławna: Wykonanie dokumentacji konserwatorsko-technicznej w ramach II etapu prac budowlano-konserwatorskich – 50 000 zł. <p>2018 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kolegiata NMP: prace rekonstrukcyjno-konserwatorskie ściany południowej (etap VII) - 363 100 zł; - Kościół Św. Krzyża (Kluczewo): prace renowacyjno-konserwatorskie, III etap renowacji elewacji wieży półn. I wsch. oraz IV etap remont połaci dachowej (hełm wieży) – 300 000 zł; - Cerkiew Prawosławna: wykonanie izolacji zewnętrznej pionowej murów cerkwi. Osuszenie, naprawa elementów, uzupełnienie ubytków, wykonanie iniekcji, izolacji przeciwwilgociowej fasady - 110 000 zł; refundacja wykonania dokumentacji budowlano-konserwatorskiej remontu cerkwi – 58 000 zł.
--	--	---

	Opracowanie systemu rekompensat i ulg dla posiadaczy zabytkowych obiektów podejmujących prace remontowo-konserwatorskie	Rozważenie możliwości podjęcia uchwały Rady Miejskiej – w miarę możliwości budżetowych - wdrożenia systemu ulg i rekompensat dla posiadaczy zabytkowych obiektów podejmujących prace remontowo-konserwatorskie nie wpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w GEZ.
	Oznakowanie obiektów zabytkowych objętych ochroną prawną Znak Konwencji Haskiej	Złożenie wniosku do Starosty Stargardzkiego o oznakowanie zabytków na terenie miasta zgodnie z odpowiednimi przepisami – do realizacji.
	Zabezpieczenie p.poż. i antywłamaniowe kościołów na terenie miasta	Dofinansowanie montażu instalacji p.poż. i antywłamaniowych kościołów –na wniosek zainteresowanych w ramach uchwały Rady Miejskiej Nr XVI/159/2007 z dn. 18.XII.2007 r.
	Promocja dobrych realizacji prac przy zabytkach (kontynuacja)	Realizacja Uchwały Nr XXI/350/09 RM z dnia 26 maja 2009 r. -Ustanowienie nagrody Prezydenta Miasta Stargard Szczeciński dla stargardzkich artystów, twórców i animatorów kultury. Kategoria: Działalność na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego. Przyznawany jest także tytuł Mecenasa Kultury. W latach 2017-2018 nie przyznano nagród w tej kategorii.
Cel perspektywiczny 2.		
Funkcjonowanie dziedzictwa kulturowego w procesach aktywizacji społecznej i ekonomicznej		
Cele operacyjne	Zadania	Stan realizacji za lata 2017 – 2018
1. Zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości	Realizacja zadań Wieloletniego Planu Finansowego Miasta Stargard Strategia Rozwoju	Obszar rewitalizacji obejmujący teren Starego Miasta i Śródmieście: - Rewitalizacja budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 21 w Stargardzie - Stargardzkie Centrum Nauki; budżet: 7 779 772 zł (dofinansowanie z RPO WZ – 4 000 000 zł); - Planty Stargardzkie - ogrody rekreacji. rewitalizacja zieleni w parkach: Bolesława Chrobrego, Popiela i Jagiellońskim;

Mał

	<p>Spoleczno-gospodarczego dla miasta Stargard do roku 2020</p>	<p>budżet: 7 054 640 zł (dofinansowanie z POIiŚ 5 771 972 zł);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernizacja energetyczna przez Stargardzkie TBS Sp. z o.o. wielorodzinnych budynków mieszkaniowych Gminy Miasta Stargard przy ulicach: M.Konopnickiej 10 a-b, M.Konopnickiej 2 i M.Konopnickiej 3 w Stargardzie; <p>Budżet: 1 331 998 zł (dofinansowanie RPO WZ 1 106 054 zł);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernizacja energetyczna przez Stargardzkie TBS Sp. z o.o. wielorodzinnych budynków mieszkaniowych Gminy Miasta Stargard przy Placu Świętego Ducha 26 i ulicach: Ks. Bogusława IV 22, S.Czarnieckiego 19, Wojska Polskiego 78a i M.Konopnickiej 8 w Stargardzie; <p>Budżet: 2 845 838 zł (dofinansowanie z RPO WZ 2 404 848 zł);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stargard nad Iną - projekt rekreacyjnego zagospodarowania terenów przyległych do rzeki Iny w granicach miasta Stargard; <p>Budżet: 2 258 091 zł (dofinansowanie 1 129 045 zł);</p> <p>Obszar zdegradowany obejmujący obszar powojkowy, obszar przemysłowy i Śródmieście Zachód:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rewitalizacja parku podworskiego przy ul. Lotników w Stargardzie; budżet: 315 933 zł (dofinansowanie z WFOŚiGW 150 000 zł); - Poprawa efektywności energetycznej budynku pływalni miejskiej w Stargardzie – przebudowa i rozbudowa; budżet 39 288 932 (dofinansowanie z RPO WZ 3 081 274 zł).
	<p>Rozbudowa kulturowych tras turystycznych</p>	<p>Docelowo przy współpracy z jst.</p>
	<p>Budowa produktu turystycznego.: „ Stargard - Klejnot Pomorza”</p>	<p>Współpraca ze stowarzyszeniami na rzecz produktu turystycznego „Stargard – Klejnot Pomorza”. Produkt promowany podczas udziału miasta w targach turystycznych m.in. ITB w Berlinie, „Piknik nad Odra” w Szczecinie, MTT „W stronę słońca” w Opolu.</p>

	Wspieranie inicjatyw w dziedzinie budowy infrastruktury turystycznej, obsługi turystów w obiektach zabytkowych	<p>Budowa i rozbudowa infrastruktury kajakowej, rowerowej i biegowej. Ścieżki rowerowe będące w zarządzie Gminy Miasta Stargard wybudowane w latach: 2017 r.: 1 601 m; 2018 r.: 2 781 m.</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Stargard nad Iną” – projekt rekreacyjnego zagospodarowania terenów przyległych do rzeki Iny w granicach miasta Stargard -montaż pomostów kajakowych na rzece Inie wraz z zagospodarowaniem terenu. Także ścieżki biegowe. - „Planty stargardzkie-ogrody rekreacji” – m.in. ścieżki biegowe.
	Rozbudowa systemu informacji turystycznej (kontynuacja działań)	<p>1. Uzupełnienie istniejącego systemu wizualnej - tablice informacyjne dotyczące historii i walorów zabytków- tablica Osetno-osada wczesnośredniowieczna.</p> <p>2. Przewodniki po zabytkach Stargardu, w tym w formie bezpłatnej (udostępniane w CIT, na targach turystycznych).</p>
	Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie aktywizacji turystycznej i gospodarczej w oparciu o zabytki Miasta Stargard (kontynuacja działań)	Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie aktywizacji turystycznej i gospodarczej w oparciu o zabytki Miasta Stargard- Towarzystwo Przyjaciół Stargardu, Stargardzka Organizacja Turystyczna, PTTK O. Miejski i O. Kolejowy.
	Wspieranie rozwoju działalności gospodarczej w zabytkowych obiektach – doradztwo, promocja	Udostępnianie strony www.urzadu do promocji inicjatyw organizacji, stowarzyszeń, osób prywatnych.
3. Stworzenie warunków finansowych i organizacyjnych do opieki nad dziedzictwem	Podniesienie poziomu wiedzy społecznej o możliwościach pozyskania i efektywnego wykorzystaniu dotacji z różnych programów (kontynuacja działań)	Przygotowanie informatora dla właścicieli zabytków o możliwościach dofinansowania przy współpracy ze specjalistami zewnętrznymi (WKZ, BDZ) – do realizacji.

kulturowym	Dofinansowywanie prac przy zabytkach z budżetu Miasta Stargard	Ustalenie środków finansowych w budżecie na prace przy zabytkach w związku z realizacją uchwały Nr XVI/159/2007 Rady Miejskiej z dn. 18.12.2007 r. – na bieżąco.
<p>Cel perspektywiczny 3.</p> <p>Powstanie świadomych więzi lokalnych społeczności z dziedzictwem kulturowym i potrzeby jego zachowania</p>		
<p>1.</p> <p>Budowa świadomych więzi lokalnych społeczności z dziedzictwem kulturowym i potrzeby jego zachowania</p>	<p>Systematyczna edukacja dzieci i młodzieży nt. walorów dziedzictwa Stargardu. Kontynuacja działań</p>	<p>Miasto Stargard organizuje działania i wspiera przedsięwzięcia edukacyjne związane z tematyką ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.</p> <p>W ramach Dni Stargardu – dorocznego święta miasta- organizowane są przez MAH Dni Historyczne.</p> <p>W 2017 r. Festyn Historyczny w krainie Gryfa (wojna 30.letnia).</p> <p>W 2018 r. przygotowano trzy bloki: „Odkryj Stargard”, czyli autorskie wycieczki tematyczne, „Muzeum za złotówkę” oraz „Miasteczko Edukacyjne”.</p> <p>Muzeum organizuje szereg działań edukacyjnych (lekcje muzealne, prelekcje, wykłady, konkursy, wystawy) skierowanych do szerokiego grona odbiorców. Działania te mają na celu budowę świadomości znaczenia dziedzictwa kulturowego.</p> <p>Stargardzkie szkoły organizują od lat konkursy wiedzy o Stargardzie pn. Międzyszkolny konkurs wiedzy o Stargardzie „Stargard wczoraj i dziś”.</p> <p>Młodzieżowy Zespół Doradcy Prezydenta Miasta Stargard organizuje projekt „Znam Stargard”.</p>
	<p>Popularyzatorskie działania wizualne: organizowanie (w siedzibie Muzeum, Książnicy, SCK, MDK, wystaw, pokazów nt. historii regionu, dawnego i dzisiejszego krajobrazu kulturowego, zabytków - kontynuacja działań</p>	<p>Od 2008 r. w Parku Chrobrego organizowane są wystawy plenerowe. I tak w 2017 wystawa: „Pionierzy Stargardu”, w 2018 r. „Spacer ulicami Starego Miasta w Stargardzie. Lata 40/50. XX w.” organizowane przez MAH.</p> <p>Cykl filmów „Skarby Książnicy Stargardzkiej” organizowanych przez Książnicę Stargardzką.</p>

2. Promocja dziedzictwa kulturowego gminy	Promocja znaczenia Ziemi Stargardzkiej dla nauki o Pomorzu (historii, architektury, sztuki i innych dziedzin) i istniejącego już dorobku naukowego – kontynuacja działań	Kontynuacja wydawania Rocznika „Stargardia”, konferencje naukowe (Muzeum).
	Bieżące uzupełnianie księgozbioru Książnicy Stargardzkiej i Muzeum o publikacje nt. historii i zabytków Pomorza Zachodniego	Instytucje systematycznie uzupełniają zbiory o publikacje dot. historii miasta. Książnica Stargardzka opracowuje na bieżąco bibliografię powiatu stargardzkiego (kartoteka wycinków prasowych).
	Zwiększenie wysokości środków z budżetu gminy przeznaczonych na promocję dziedzictwa kulturowego (Pomnik Historii, lista UNESCO)	Przez np. rozbudowę stron www., udział w Europejskich/ Zachodniopomorskich Dniach Dziedzictwa, organizowanie kulturalnych imprez promujących dziedzictwo w skali lokalnej i ponadlokalnej – kontynuacja działań
	Promocja dziedzictwa kulturowego poprzez wydawnictwa (kontynuacja)	2017 MAH: - Archeologia Stargardu. Badania na Rynku Staromiejskim, pod red. M. Majewskiego i K. Stań, seria: Archeologia Stargardu t. III, red. M. Majewski, Stargard 2017 - Stargardia. Rocznik Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie poświęcony przeszłości i kulturze Pomorza oraz innych ziem nadbałtyckich, tom XI, Stargard 2017 (redakcja tomu: J. Aniszewska) - M. Ogiewa-Sejnota, P. Tarnawski, Para buch... Miasto w ruch. Historia kolei stargardzkiej w XIX i XX wieku, Stargard 2017. 2018 MAH: - Ogiewa-Sejnota M., Kolbacz Marianowo z cystersami w tle, Stargard 2018 (opracowano na

		<p>zlecenie WIR),</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ogiewa-Sejnota M., „Sanitas per aquam”. Wodolecznictwo i higiena, Stargard 2018 (katalog wystawy), - Aniszewska J. (red.), Stargardia. Rocznik Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie poświęcony przeszłości i kulturze Pomorza oraz innych ziem nadbałtyckich, t. 12 (2017), 2018, - Fijałkowska J., Telewizor, meble, mały fiat... oto marzeń szczyt, Stargard 2018 (katalog wystawy).
Ochrona i promocja niematerialnego dziedzictwa kulturowego – promowanie postaci historycznych	<p>W 2017 r. Rada Miejska Stargardu zniósła lokalne święto 5 marca, Dzień Wyzwolenia Miasta przez Armię Czerwoną. Ustanowiono 12 maja Dniem Pionierów Stargardu. Organizowane są festyny, wystawy, gry miejskie etc. Na Rynku Staromiejskim stanęła rzeźba Kolejarza Pioniera Stargardu.</p> <p>W 2018 r. Rada Miejska w Stargardzie podjęła szereg uchwał ws. nadania nazw ulicom, placom i obiektom w mieście: Rondo Jeńców Stalagu IID Stargard, Zintegrowane Centrum Przesiadkowe im. Sławomira Pajora, plac im. S. Pajora, Rondo Pionierów Stargardu.</p>	
Współpraca ze środowiskami naukowymi – inicjowanie i wspieranie budowy i realizacji programów badawczych nad dziedzictwem kulturowym (archeologicznych, architektonicznych, historycznych, sztuk pięknych)	<p>MAH</p> <p>2017 (wybór):</p> <ul style="list-style-type: none"> - 50. Internationales Symposium Keramikforschung (Universität Innsbruck/Austria) II Ogólnopolska Konferencja Naukowa Od Pedagogium Książącego do Gimnazjum Mariackiego w Szczecinie (1543-1945) (Książnica Pomorska w Szczecinie), - VI Polsko-Niemiecka konferencja Cedynia w czasie i przestrzeni, - XXI Sesja Pomorzoznawcza lata 2016-2017 (Instytut Archeologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i Muzeum Okręgowe w Toruniu, przy współudziale Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu i Muzeum w Brodnicy), - Drawsko Pomorskie i okolice poprzez wieki. Odsłona druga (Stowarzyszenie Przyjaciół Drawska „Meander”, Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Szczecińskiego, Ośrodek Kultury w Drawsku Pomorskim oraz Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Drawsku 	

		<p>Pomorskim),</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informacja – nośnik – dokument (XIX Ogólnopolski Zjazd Studentów Archiwistyki, Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie), - Kongres Bibliotek Pomorza Zachodniego (Książnica Pomorska w Szczecinie), - Małe ojczyzny Pomorza Zachodniego (Stowarzyszenie Muzealników Polskich, oddział zachodniopomorski; Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie, Zespół Dworsko-Parkowy Uniwersytetu Szczecińskiego w Kulicach, Stowarzyszenie Akademii Kulice), - Miejsca po niemieckich obozach jenieckich w Polsce. Zapomniane czy odkrywane (CMJW w Łąbinowicach Opolu), - Na swoim? U siebie? Wśród swoich? Pierwsze lata na Ziemiach Zachodnich i Północnych (Sieć Ziemi Zachodnich i Północnych, Wrocław), - O śmierci bez przesady. Śmierć przez pryzmat kultury (Uniwersytet Szczeciński, Kulice), - Reformacja w wymiarze powszechnym i lokalnym (Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego), - Rola i znaczenie Muzeum Pojezierza Myśliborskiego w najnowszej historii miasta i regionu (Muzeum Pojezierza Myśliborskiego w Myśliborzu), <p>2018 (wybór):</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2nd Meeting of Baltic and North Atlantic Pottery Research Group (Baltic and North Atlantic Pottery Research Group, Estonian Maritime Museum, Tallinn University Institute of History, Archaeology and Art History w Tallinie/Estonia), - Aptekarze na drogach do Niepodległej. XVII Sympozjum Historii Farmacji (Zespół Sekcji Historii Farmacji Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Sekcja Historii Farmacji Oddziału Szczecińskiego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego), - Dyplomacja i wojskowość w dobie wojny trzydziestoletniej 1618-1648 (Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego, Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie, Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie), - Europa Postmediaevalis 2018: Post-medieval pottery between (its) borders (Institute of Archaeology of the Czech Academy of Sciences i Centre for the Processing, Documentation and Recording of Archaeological Finds w Pradze),
--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Kachle a kachlovákamna / Ofenkacheln und Kachelöfen (Region Usti i Landesamt für Archäologie Sachsen; Oblastnímuzeumv Mostě/Czechy), - Policja w ochronie dziedzictwa sakralnego Europy Wschodniej (Zachodniopomorska Wojewódzka Komenda Policji, Wojewoda Zachodniopomorski i Narodowy Instytut Dziedzictwa; Pęzino), - Praca przymusowa podczas II wojny światowej, jej pamięć i konsekwencje (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie, Wydział Humanistyczny i Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego), - Śmierć, pogrzeb, upamiętnienie władców w dawnej Polsce (Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego oraz Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego). <p>PROJEKTY MAH:</p> <p>2017</p> <ul style="list-style-type: none"> - Archeologia Stargardu t. III. Badania archeologiczne Rynku Staromiejskiego (w ramach programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Dziedzictwo kulturowe – priorytet 5 – ochrona zabytków archeologicznych”), - Przystosowanie pomieszczeń gospodarczych budynku szkoły gimnazjalnej na magazyn muzealny zabytków archeologicznych. Cz. 4 (projekt dofinansowany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu/priorytetu: Rozwój infrastruktury kultury/Infrastruktura kultury). <p>2018</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wyposażenie magazynu muzealnego zabytków archeologicznych MAH w Stargardzie. Cz. 5 (projekt dofinansowany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu/priorytetu: Rozwój infrastruktury kultury/Infrastruktura kultury). <p>BADANIA ARCHEOLOGICZNE</p> <p>2017</p> <p>Na terenie Stargardu oprócz badań interwencyjnych prowadzone były także sondażowe prace archeologiczne. Realizowane były przy ul. Kasztelańskiej oraz przy ul. Włosienniczej / ul. Szewskiej. Sondażowe prace archeologiczno-architektoniczne przy ul. Kasztelańskiej prowadzone były w związku z inwestycją polegającą na budowie kompleksu zabudowy</p>
--	--

		<p>mieszkalno-usługowej. W okresie letnim kontynuowano także prace archeologiczne na fragmencie dawnego kwartału XXVIII tj. przy ul. Włosienniczej / dawne przedłużenie Szewskiej. Pozyskano liczny materiał masowy datowany w większości na okres średniowiecza: 4561 fragmenty ceramiki, 5421 fragmenty kości oraz 572 zabytków wydzielonych (w tym znaczki pielgrzymie, monety, fragmenty noży, ozdoby i inne).</p> <p>2018</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stargard: ul. Kasztelańska, kwartał XXVIII przy ul. Włosienniczej/Szewskiej, - Nowogard: Zakład Karny (w ramach współpracy z Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej w Kamieniu Pomorskim), - Skrzany (gm. Dolice), na zlecenie ZWKZ.
	Rozbudowa sieci muzealnej – w tym popieranie inicjatyw prywatnych	<p>Wystawy plenerowe w Parku Bolesława Chrobrego.</p> <p>2017 - Pionierzy</p> <p>2018 - Spacer ulicami Starego Miasta w Stargardzie. Lata 40.50 XX w.</p>
	Organizacja wydarzeń o znaczeniu krajowym	<p>Udział w obchodach Europejskich Dni Dziedzictwa na obszarze miasta (wrzesień - każdego roku).</p>
	Organizacja dorocznych obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa na obszarze miasta (kontynuacja)	<p>2017 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> - XXV Europejskie Dni Dziedzictwa, odbyły się pod hasłem „Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu”. Zorganizowano dwa wydarzenia: grę miejską Tajemnica skarbu sierżanta Balka oraz warsztaty Tajemnice kamienicy (w kamienicy przy ul. Bydgoskiej 22 w Stargardzie)(MAH), - promocja Książki kucharskiej Ziemi Stargardzkiej. (Książnica Stargardzka). <p>2018 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> - XXVI Europejskie Dni Dziedzictwa – odbyły się one pod hasłem „Niepodległa dla wszystkich”. Zorganizowano trzy wydarzenia: nie-grę miejską „Wolność po mojemu”, spotkanie „Historie opowiedziane dźwiękiem. Koncerty na kamienicznych podwórkach”, wykład plenerowy w parku Piastowskim pt. „Polska i niemiecka pani domu” (MAH), - spotkanie sąsiadów obcokrajowców mieszkających w Stargardzie. (Książnica Stargardzka).

Ma